

Guide för lokal IT plan

för Knivsta förskolor och skolor

2011-2012

2011-02-07

Version 1.0

Guide för utveckling av lokal IT-plan

Knivstas skolors lokala IT-planer är tänkt att vara en konkretisering av Knivsta e-strategi för skolan, en naturlig del i Knivsta enheters utveckling (förskolor och skolor).

Knivsta guide för lokal IT-plan är tänkt att vara en guide för alla enheters gemensamma strävan i att skapa ” **En skola som utbildar de kommande generationerna för att möta det globala informationssamhällets olika utmaningar - I Knivsta – där framtiden bor.**” och tydliggöra vad som gäller avseende IT-utveckling inom Knivsta skolor.

Guiden ska ses som ett levande dokument som förändras utifrån den utveckling som sker kontinuerligt ”där ute i verkligheten” och inom Knivsta kommun. Guiden innehåller en bred repertoar av rubriker och innehåll som alla, mer eller mindre, berör IT-utveckling och digital kompetens.

Guiden hoppas kunna leda dig i det utvecklingsarbete som konkret behöver göras för att IT ska bli en integrerad del i verksamheten och en drivkraft i förändringsarbetet inom skolan.

2011-02-07

Version 1.0

IT och ekonomi

Inför varje nytt budgetår bör följande frågeställningar gås igenom och beslut fattas:

- Vilka resurser behöver vi för att genomföra planerad utveckling av förskolans/skolans IT-miljö?
- Vilka insatser behövs för att våra elever och medarbetare aktivt ska kunna använda IT i sitt vardagliga arbete?
- Finns det tillräckligt med fungerande utrustning ute i verksamheten?
- Hur ser de aktuella avtalen ut gällande IT-utrustning?

Övergripande riktlinjer

Följande riktlinjer kan användas i budgetarbetet:

- Skolan ska inte ha något lager av IT-utrustning utöver toner och andra förbrukningsvaror.
- Inköp kan effektiviseras och samordnas av IT-avdelningen.
- Finns det utrustning som bör/måste bytas på grund av ålder eller skick? Detta regleras i de avtal som skrivs.
- Finns det behov av nya applikationer/dataprogram i verksamheten?
- Utrustning som inte uppfyller kraven bör bytas ut.

Exempel på poster och kostnader som berör IT:

Datorer	
Kringutrustning	
Nätverksutbyggnad	
Inventarier – bord, stolar etc.	
Boxar	
Galler	
Larm	
Stöldskydd – övrigt	
Operativsystem	
Standardprogram som MS Office	
Pedagogiska program	
Specialprogram	
Skola24	
UNIKUM	
Licenser för nätverk	
Service och helpdesk	
Vagnar	
Investeringar totalt:	

Utveckling, drift och underhåll	
Lön för IT-piloter	
Eventuellt övriga tekniker/organisation för teknikstöd	
Kompetensutvecklingsinsatser	
IT-projekt på skolan	
Drift av nätresurser	
Kommungemensamma OH-IT-kostnader	
Färgpatroner/toner	
Batterier	
Kringutrustning	
Papper	
Förbrukning – övrigt	
Utveckling, drift och underhåll totalt:	
Budget totalt:	

Vad gäller för bärbara datorer?

Bärbara datorer som används på skolorna tillhör Knivsta kommun/skolan. Under den tid du arbetar på skolan har du rätt att använda den även privat, men du har då vissa skyldigheter när det gäller skötsel och säkerhet av den bärbara datorn. Dator ska följa med till skolan varje arbetsdag för att kunna användas i verksamheten. Detta gör att skolan inte behöver investera i en ny fast maskinpark (stationära datorer). Vid tjänstledighet/föräldraledighet kan ledningen besluta att datorn ska lämnas till skolan. Vid avslutad tjänst överlämnas datorn till skolan. Vid sjukskrivning, ska överenskommelse göras med skolledning eller IT-ansvarig om hur datorn ska användas.

Skötsel av datorer

När du använder datorn i skolan får du alltid de senaste uppdateringarna av virusprogram, brandväggar och uppdateringar av

operativsystem. Om du tar med datorn hem och använder den under en längre tid utan att säkerhetsprogrammen uppdateras blir datorn en säkerhetsrisk när den sedan kopplas in i Knivstas nätverk igen. Oaktsamhet kan skada och förstöra datorer och filer om inte datorerna kontinuerligt förses med uppdaterat säkerhetsskydd och antivirusprogram. Vilka lagliga program som helst får installeras på din dator. Den som använder datorn ansvarar för att det finns licenser för de program som installeras (det behövs ingen licens för demo-, freeware- eller shareware- program). IT ansvarig på skolan eller Knivsta kommuns IT-support kan hjälpa till med licensfrågor. Datorn får inte kopplas bort från den så kallade domänen "Knivsta". Det betyder att du inte ska göra din dator till medlem i något annat nätverk. Din dator är inställd för att fungera i Knivsta kommuns datornätverk.

Grundläggande kunskapsnivå för skolledare, pedagoger, IT-ansvarig eller motsvarande.

- Medarbetaren ska vara insatt i e-strategi för skolan, lokala IT-planer samt vara välbekant med skolans lokala IT-regler och policier.
- Tillämpa e-strategin och IT-planerna i den pedagogiska vardagen.
- Arbeta för att ett IT-perspektiv finns med i de lokala kursplanerna.
- Hantera sin e-post (läsa, svara, skicka, bifoga bilagor).
- Utifrån behov, hantera skolans och/eller kommunens administrativa system, exempelvis UNIKUM, Skola24 eller andra system.
- Vid behov kunna lägga ut information på eget intranät och/eller hemsida.
- Kunna lösenordshantering för sina egna och elevkonton (inga notislappar på datorn med lösenordet!).
- Ha grundläggande kunskaper i ordbehandlingsprogram .
- Ha grundläggande kunskaper i presentationsprogram.
- Kunna söka och hitta information på internet samt källkritiskt granska information.
- Ha kunskap om och viss förtrogenhet med internet, dess möjligheter och risker/avigsidor.
- Följa gällande direktiv inom IT, exempelvis kring personuppgiftslagen, säkerhet, antivirusskydd och liknande.

- Agera miljömedvetet, genom att iaktta de regler som gäller kring energisparande och hantering av uttjänt datautrustning (återanvändning alternativt återvinning).
- Ha god kunskap om IT-relaterade hotbilder.
- Veta att Web 2.0 står för bland annat bloggar och wikis och gärna vara aktiv användare av dessa verktyg/ "arbetsätt".

Ergonomi och arbete vid bildskärm

Med god ergonomi menas en bra anpassning mellan arbetets krav och människans fysiska, psykiska samt sociala förutsättningar och behov. Läs mer om ergonomi och arbete vid bildskärm på: www.av.se/teman/datorarbete

Rekommendation – grundläggande IT-kunskaper för elever:

(Givetvis med hänsyn tagen till olika åldrar.)

- Känna till de regler och policies som finns för elevkonton inom Knivsta.
- Logga in med och på sitt konto.
- Lösenordshantering.
- Internet, dess möjligheter och risker/avigsidor – "etiska kompasser".
- Hantera e-post.
- Grundläggande kunskaper i ordbehandlingsprogram
- Grundläggande kunskaper i presentationsprogram .
- Grundläggande kunskaper i kalkylprogram
- Grundläggande kunskaper i bildhantering
- Söka, hantera och strukturera information på internet.
- Delta i minst ett projekt där IT används aktivt som stöd för lärandet.
- Känna till Web 2.0 och vara aktiv användare av bloggar och/eller wikis.

Rekommendation – antal elever per dator

Det går inte att sätta upp exakta mått för antalet elever per dator. En av EU:s indikatorer på utbildningens kvalitet i skolorna är antal elever per dator. "Alla måste kunna använda datorer på ett effektivt sätt och skolorna måste därför ha tillräckligt antal datorer".

Tumregler: Ju äldre man är ju större behov av snabb tillgång till IT, webb och dator har man. Eleverna ska inte behöva köa för att komma åt en dator.

Säkerhet på Internet

Har du frågor om virushantering och säkerhet, vänd dig till IT-enheten

Tips på bra webbplatser om säkrare användning av internet:

www.surfalugnt.se

www.safeinternet.se

Nätetikett

Regler för allas trevnad på webben är viktiga att följa. Vi är alla fria att säga vad vi vill, men ska därför inte uppträda ohyfsat.

Tips på bra webbplatser om vett och god ton på internet:

<http://kollakallan.skolverket.se/>

IT-juridiska frågor Om du har frågor om personuppgiftslagen (PUL) och upphovsrätt, kontakta kommunens jurist.

Läs mer på:

www.datainspektionen.se (PUL)

www.skolutveckling.se

<http://kollakallan.skolverket.se/>

Här hittar du också bra information kring informationssökning och källkritik.

Diskussionsunderlag

Diskussionsunderlaget är tänkt som ett idéstöd i samband med att Knivsta Skol e-strategi informeras om, diskuteras samt rullas ut på förskolor och skolor. Med en gemensam framåtsyftande och långsiktig e-strategi skapar vi en tydlig färdriktning med stora utvecklingsmöjligheter och med de konkreta e-handlingsplanerna, lokala som övergripande, genomförs utvecklingsarbetet.

Medarbetarna behöver både läsa igenom och diskutera strategidokumentet och fundera kring vad dokumentet innebär för verksamhetsutvecklingen på skolan och vad det innebär för den enskilda pedagogen och eleven.

Knivstas gemensamma e-strategis syfte är att ge vägledning och stöd till våra skolledare och pedagoger. Strategin ska säkerställa en effektiv och klok användning av IT på våra skolor och förskolor. Våra elever och medarbetare ska ha möjlighet att använda modern IT aktivt i sin pedagogiska vardag och hitta nya spännande grepp på lärandet.

Strategidokumentet ska fungera som inspiration och motivation för att:

- nå de uppsatta mål som Knivstas kommunala förskolor och skolor har
- sträva i en gemensam och tydlig riktning för all skolverksamhet inom verksamhetsområde
- genomföra e-strategins handlingsplaner

Knivsta e-strategi utgår från målen i de nationella läroplanerna och Knivsta kommuns utbildningspolitiska strategi .

E-strategin för Knivsta förskolor och skolor står i nära samklang med Knivsta kommuns övergripande IT-strategi samt de

rekommendationer som finns från regeringens IT-politiska strategigrupp.

E-strategin innehåller bland annat:

- ett antal strategiska mål för Knivsta
- en ansvarsfördelning för olika roller inom Knivsta.
- en e-guide för enheterna som tydliggör IT-utvecklingen inom Knivsta.
- diskussionsunderlag inför "utrullningen" av Knivsta e-strategi för förskola och skola på den egna enheten

De mer konkreta handlingsplanerna berör rubrikerna:

1. Tillgänglighet ger ökad funktionalitet
2. Kompetensutveckling – digitalt kompetenta elever och lärare
3. Information, kommunikation, dialog och interaktion
4. Etik och säkerhet på Nätet
5. Samverkan och samordning
6. Effektivisering.

För att nå vår vision och uppsatta mål ska förskolans och skolans reflekterande kring hur IT-användningen i skola och lärande kan stärkas resultera i en lokal IT-plan där konkreta och tydliga insatser beskrivs.

Lokal IT-plan

En förutsättning är att medarbetarna är delaktiga i den lokala IT-plan som ska utarbetas i förskolorna och skolorna samt deltar i det utvecklingsarbete som konkret behöver genomföras under de närmaste åren. En nulägesbeskrivning och en förändringsanalys ligger till grund för det fortsatta arbetet med strategisk/ taktisk planering.

Nulägesbeskrivning av enhetens IT-utveckling

- Var är vi nu?
- Vad är vi nöjda med? Vad är vi mindre nöjda med?
- Är de övergripande strategiska målen i Knivsta e-strategi för skolan kända på vår skola?
- Har vi en egen lokal IT-plan?
- Hur är vår datortillgång? Hur är datorerna fördelade? Datasal? Klassrum?
- Tillgänglighet för elever? Medarbetare?
- Funktion?
- Hur är tillgången till projektorer?
- Medarbetarnas IT-kompetens? Elevernas dito?
- Hur fungerar vår digitala kommunikation? Information? Extern dialog? Internt?
- med föräldrar? elever?
- Har vi en extern hemsida? Vet vi hur den uppfattas?
- Har vi ett intranät? Varför? Varför inte?
- Hur samverkar vi med övriga verksamheter i IT-frågor?
- Använder vi gemensamma system? UNIKUM? Skola24? Är vi trygga i dessa?
- Har vi digitala/moderna klassrum som möjliggör för våra elever att använda modern IT aktivt i sin pedagogiska vardag? Ger det möjligheter till nya grepp på lärandet?
- Elevernas idéer och synpunkter?
- Föräldrarnas idéer och synpunkter?

Förändringsanalys

- Vad vill vi?
- Vad är det vi ska uppnå?
- Hur ska vi ta oss dit?
- Vem kan vi få hjälp av?
- Vilka är våra styrkor?
- Vilka är våra svagheter?
- Vad har vi för möjligheter?
- Vilka är hindren?

Strategisk planering

(Långsiktiga mål, satsningar och inriktningar)

- Hur konkretiserar vi övergripande strategiska mål och önskade positioner?
- Vilken vision har vi i vår verksamhet?
- Hur får vi en skola i tiden med modern teknik så att vi kan genomföra våra uppdrag och nå målen på ett bättre sätt?
- Hur får vi optimal tillgänglighet – funktion?
- Vilken kompetensutveckling behövs för medarbetarna?
- Hur får våra elever den digitala

kompetensen de behöver?

- Vad behövs för att information – dialog – kommunikation ska bli effektiv?
- Hur får vi IT att finnas med som en väl integrerad del i verksamheten?
- Hur kan IT effektivisera och utveckla vår verksamhet?
- Hur omsätter vi aktivt vår egen e-handlingsplan i verksamheten?
- Hur delar vi med oss av erfarenhet och idéer inom vår egen enhet och inom kommunen?
- Hur bidrar vi till IT-utvecklingen inom kommunen?

Taktisk planering

(Kortsiktiga mål, insatser och genomförande)

För att nå den strategiska inriktningen är det nödvändigt att sätta upp mål på vägen och tydliggöra de insatser som behöver göras. Exempel på insatser är:

- både elever och personal ska ha tillgång till fungerande IT-utrustning i sitt vardagliga arbete
- alla medarbetare i verksamheten ska ha grundläggande IT-kompetens som matchar den enskilda individens behov och arbetsplatsens krav
- eleverna ska nå en digital kompetens samt uppnå kunskapsmålen
- digitalt förbättra både den interna och externa informationen, dialogen och kommunikationen
- IT ska förbättra samverkan både internt och externt med alla våra intressenter.
- utveckla och effektivisera vår verksamhet.

Ansvarsfördelning

IT är numera en naturlig del i livet i stort och inte minst skolan har som uppgift att ansvara

för att varje elev lär sig informations-, kommunikations- och mediehantering.

Vilka ansvarar för att:

- upprätta en plan för genomförande av utvecklingsinsatser (lokal IT-plan)?
- dokumentera uppsatta mål och de insatser som behövs för att nå dessa mål?
- göra en realistisk tidplan för genomförandet?
- ordna och fördela resurser för genomförandet av beslutade insatser?
- upprätta budget och se till att det finns ekonomiska förutsättningar?
- uppföljning och utvärdering genomförs?
- hålla den lokala e-handlingsplanen uppdaterad?
- e-handlingsplanerna implementeras och tillämpas i klassrummet?
- ett IT- och miljöperspektiv finns med i kursplanen?

Ordlista

Blogg

Blogg är en förkortning eller förenkling av webblogg som kommer från engelskans web + log. En blogg är en webbplats som innehåller publicerade inlägg på en webbsida.

Datainspektionen

Datainspektionen är en central förvaltningsmyndighetsom ska skapa förutsättningar för att behandlingen av personuppgifter inte medför otillbörligt intrång i enskildas personliga integritet. Inspektionen ska också säkerställa att reglerna för sådan behandling följs.

Läs mer på: www.datainspektionen.se

Digital kompetens

Vi använder EU-parlamentets definition av digital kompetens.

Digital kompetens innebär att man har en säker och kritisk användning av informations-samhällets teknik i arbetslivet, på fritiden och för kommunikationsändamål.

Den underbyggs av grundläggande ITfärdigheter, det vill säga användning av datorer för att hämta fram, bedöma, lagra, producera, redovisa och utbyta information samt för att kommunicera och delta i samarbetsnätverk via internet.

Väsentliga kunskaper, färdigheter och attityder sammanfattar digital kompetens.

e-demokrati

Ordet e-demokrati, som står för elektronisk-demokrati, används ofta när man pratar om den nya informationstekniken och hur den påverkar olika delar av samhället.

”Demokrati för det nya seklet” anser regeringen är medborgarnas förmåga att söka

Egna anteckningar:

och hitta information, skaffa sig kunskap liksom att föra en dialog på internet. Denna färdighet kommer att ha en stor betydelse för medborgarnas deltagande i den politiska processen i framtiden.

Läs mera på: www.regeringen.se

Lokal IT-plan

Lista över de arbetsmoment som bör klaras av för att uppnå önskade positioner. En konkretisering av den mer generellt hållna e-stategin för skolan.

e-etik

Moral och etik på internet.

Läs mer på: www.handbokforforaldrar.se

e-strategi

En övergripande långsiktig planering av hur Knivsta kan ta vara på IT-resurser i form av kunskap och omvandla dessa till tillgångar samt hur dessa ska samverka för att vi ska uppnå önskade positioner och mål.

Integritet

Okränkbarhet, oberoende Integritet innebär att veta sina mål, handla efter sin övertygelse, att stå emot påtryckningar och inte låta sig kränkas av andra.

IT

Informationsteknik, IT Ett samlingsbegrepp för de tekniska möjligheter som skapats genom framsteg inom datateknik och telekommunikation.

IT-mognad

Kan likställas med användande i betydelsen hur väl informationstekniken används, utnyttjas och förstås.

